

Jaarverslag

Leerplicht, RMC en
Jongerenloket Westfriesland.

Schooljaar 2021-2022

WESTFRIESLAND

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Aanpak voorkomen voortijdig schoolverlaten	4
3. Leerplicht	7
4. RMC	14
5. Jongerenloket	16
6. Project Back on track	20

1. Inleiding

Ieder kind heeft het recht om te leren, om zich optimaal en zo veel als mogelijk ononderbroken te ontwikkelen en om volwaardig mee te doen

(Internationaal Verdrag Rechten van het Kind, Salamanca)

De afgelopen twee jaar heeft corona veel flexibiliteit, weerbaarheid en doorzettingsvermogen gevraagd. Allereerst van jongeren, die in deze lastige tijd te maken hadden met de gevolgen van de corona-maatregelen. Maar ook van iedereen van scholen, gemeenten, leerplicht, de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC) en zorgpartijen die met zeer veel inspanningen zorgden dat zoveel mogelijk jongeren in beeld waren en iedere jongere de hulp kreeg die hij of zij nodig had.

In dit jaarverslag krijgt u een beeld van de activiteiten van leerplicht en RMC voor jongeren

van 5 tot 23 jaar uit Westfriesland die verzuimen of uitvallen op school. We kijken terug op de aanpak voorkomen voortijdig schoolverlaten (vsv) schooljaar 2020-2021¹ en de resultaten van leerplicht en RMC schooljaar 2021-2022. Ook de ontwikkelingen bij het Jongerenloket komen aan bod. In het Jongerenloket begeleiden we jongeren bij het vinden van een opleiding, werk of het aanvragen van een uitkering.

Wij hopen dat dit verslag een goed beeld geeft van de geboekte resultaten en inspanningen en wensen u veel leesplezier.

¹ De voorlopige vsv-cijfers van schooljaar 2020-2021 zijn in het voorjaar van 2022 gepubliceerd. De vsv-cijfers van schooljaar 2021-2022 zijn niet nog bekend tijdens het schrijven van dit verslag. De vsv-cijfers lopen dus 1 schooljaar achter.

2. Aanpak voorkomen voortijdig schoolverlaten

Met de meeste jongeren in Nederland gaat het gelukkig goed. Zij verlaten de school met een diploma en vinden hun weg op de arbeidsmarkt. Dit geldt niet voor iedereen. Nog te veel niet-zelfredzame jongvolwassenen in de leeftijd van 16 tot 23 jaar staan aan de kant.

Onderzoek van het CBS² laat zien dat jongeren zonder startkwalificatie tien jaar na het verlaten van school minder vaak betaald werk hebben dan jongeren met een startkwalificatie. Van de jongeren met een startkwalificatie heeft 91% een baan, terwijl van de jongeren zonder startkwalificatie

70% betaald werk heeft. Van die laatste groep is bovendien bekend dat dit vaak om een flexibel arbeidscontract gaat. Reden te meer om jongeren zo veel mogelijk te stimuleren en te ondersteunen om een startkwalificatie te behalen.

VSV-aanpak landelijk

Voortijdige schoolverlaters (vsv'ers) zijn jongeren van 12 tot 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten. Gemeenten en scholen in een RMC-regio hebben de wettelijke taak elke vier jaar een regionaal programma op te stellen en uit te voeren ter voorkoming en bestrijding van voortijdig schoolverlaten van jongeren tussen 12 en 23 jaar. Deze regionale programma's worden structureel vanuit de Rijksoverheid gefinancierd. De kaders voor het regionaal programma worden via een ministeriële regeling elke vier jaar herzien. De landelijke ambitie is maximaal 20.000 nieuwe vsv'ers in 2024 (gemeten over schooljaar 2022-2023).

voortijdig schoolverlaters (vsv'ers). Dit zijn er 1.619 meer dan vorig jaar. Diverse samenhangende factoren zijn mogelijk van invloed op deze stijging. Dit zouden de crisismaatregelen vanwege corona uit schooljaar 2019-2020 kunnen zijn die doorwerken in 2020-2021, een toename van het aantal studenten dat een verkeerde studiekeuze maakt, een toename van mentale problemen en een aantrekkende arbeidsmarkt.

Helaas hebben in schooljaar 2020-2021 nog te veel jongeren het onderwijs zonder startkwalificatie verlaten. Dit schooljaar zijn er 24.385 nieuwe

Nieuwe vsv'ers schooljaar 2020-2021

Jaarlijks wordt op 1 oktober gekeken welke deelnemers het voorgaande jaar stonden ingeschreven bij een onderwijsinstelling. Wanneer deze deelnemers op 1 oktober niet meer ingeschreven staan en nog niet in het bezit zijn van een startkwalificatie, dan zijn dit volgens de definitie voortijdige schoolverlaters.

In het voorjaar van 2022 zijn de voorlopige cijfers van het aantal nieuwe vsv'ers³ in schooljaar 2020-2021 bekend gemaakt en dit waren er in Westfriesland 312 (1,82%). Dit is lager dan het landelijk gemiddelde van 1,87%. Hier zijn we zeer tevreden mee, aangezien wij vorig jaar boven het landelijk gemiddelde zaten.

² Publicatiedatum: 8-9-2021.

De voorlopige cijfers schooljaar 2020-2021:

	Deelnemers WF	vsv'ers	% vsv	% vsv landelijk
Totaal	17.170	312	1,82%	1,87%
Totaal vo	11.409	38	0,33%	0,42%
Totaal vavo	44	8	18,18%	10,22%
vo onderbouw	5.741	7	0,12%	0,20%
vmbo bovenbouw	2.781	19	0,68%	0,88%
havo/vwo bovenbouw	2.886	12	0,42%	0,45%
Totaal mbo	5.717	266	4,65%	4,94%
entree	158	24	15,19%	21,58%
mbo niveau 2	946	87	9,20%	8,92%
mbo niveau 3	1.332	53	3,98%	4,16%
mbo niveau 4	3.281	102	3,11%	3,29%

Zowel in het voortgezet onderwijs als in het mbo, zitten we onder het landelijk gemiddelde. Alleen bij het vavo niet (voortgezet algemeen volwassenenonderwijs.)

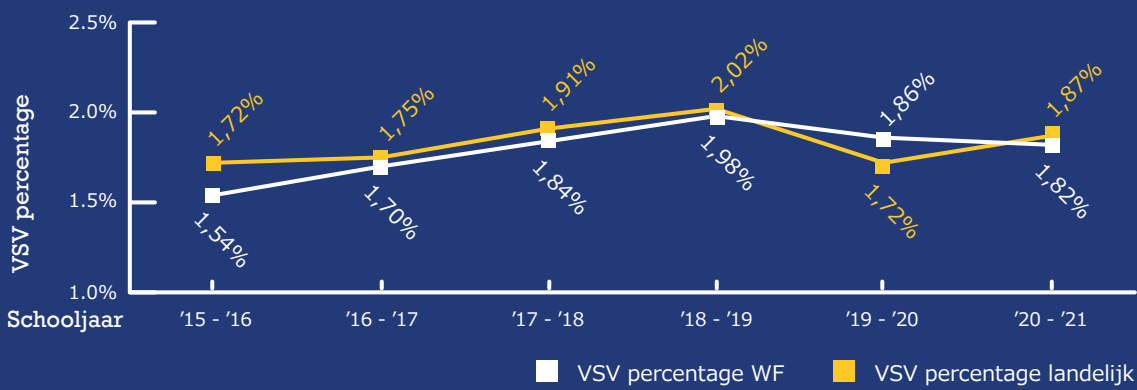
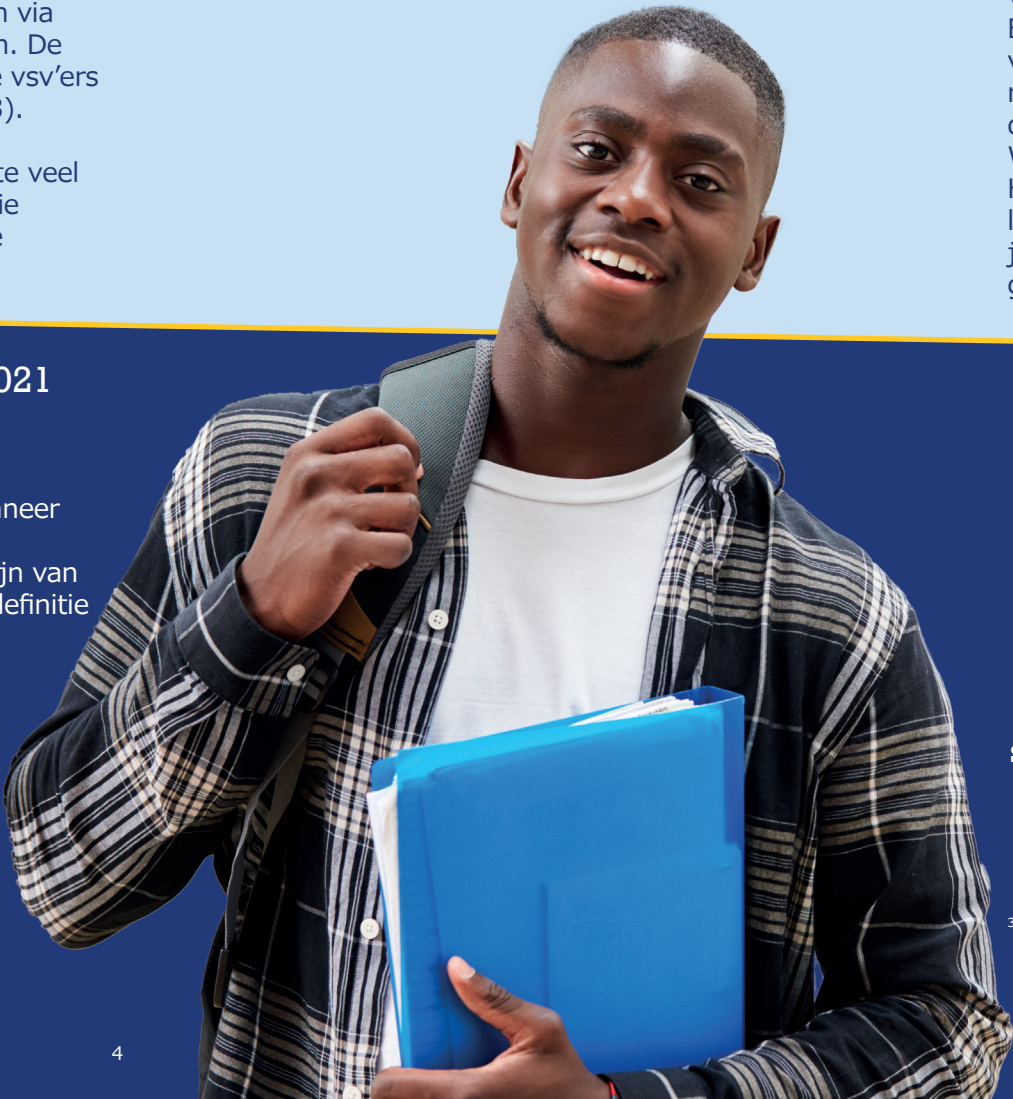
Een stijging of daling in vsv-cijfers is vaak lastig te verklaren, omdat veel verschillende factoren een rol spelen. De factoren die genoemd worden bij de landelijke uitvalcijfers, worden ook herkend in Westfriesland.

Het afgelopen schooljaar zijn de medewerkers van leerplicht en RMC veel in aanraking geweest met jongeren die een verkeerde studiekeuze hadden gemaakt. Mbo-instellingen hebben veel creativiteit

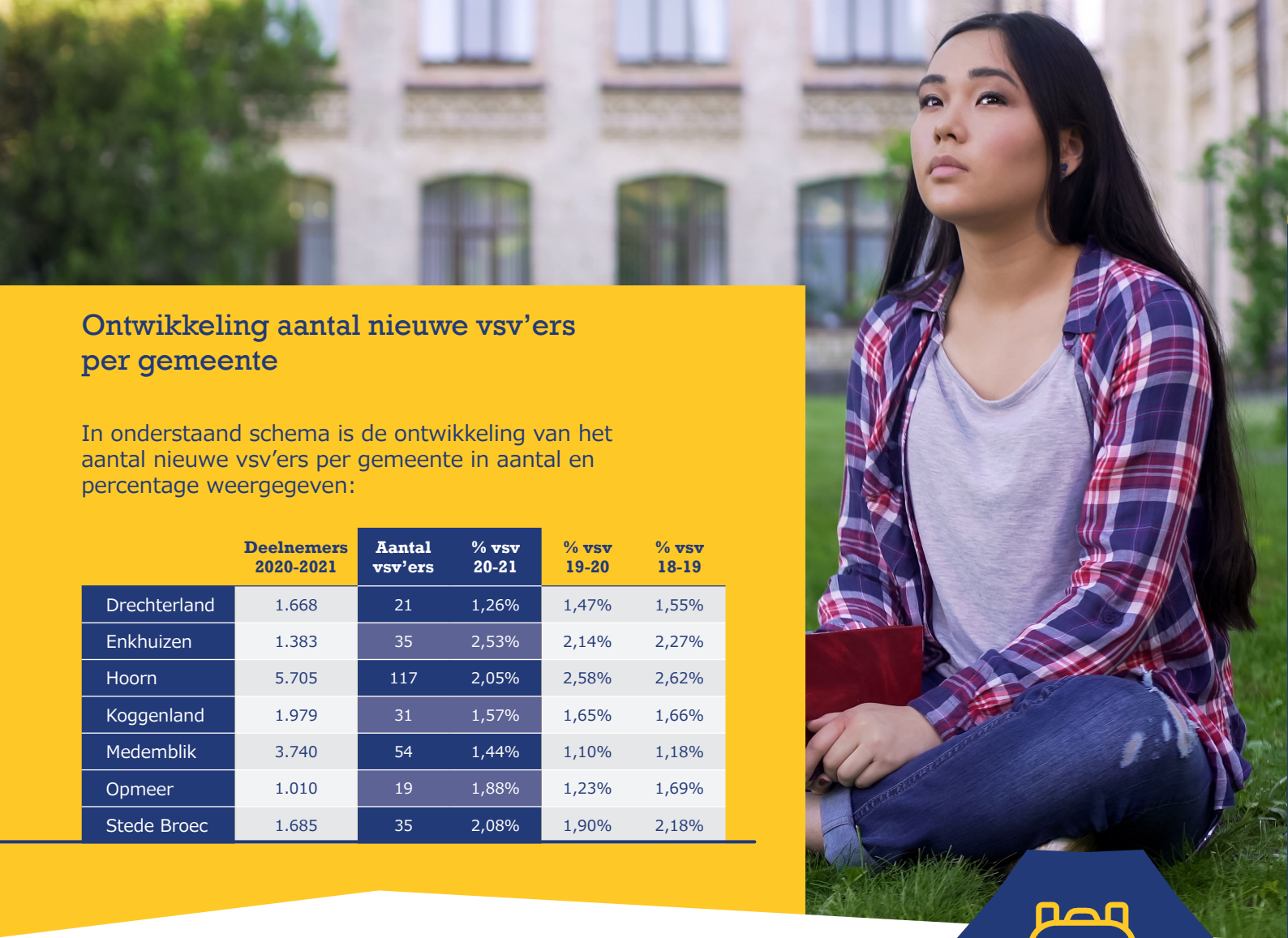
getoond bij het organiseren van voorlichtings- en intakeactiviteiten, maar doordat deze veelal online moesten plaatsvinden, kregen aankomende studenten toch een minder goed beeld van de opleiding. Hierdoor kwamen de verwachtingen van de student bij de gekozen opleiding niet altijd uit. De mogelijkheid om gedurende het schooljaar over te stappen naar een andere opleiding is vervolgens ook zeer beperkt. Met tot gevolg dat de jongere stopt met school. Daarnaast is een toename van mentale problemen bij studenten geconstateerd. Het CBS heeft aangetoond dat een duidelijk verband bestaat tussen het hebben van psychische problemen en de kans op voortijdig schoolverlaten. Er

zijn sterke aanwijzingen dat mentale problematiek door de coronacrisis is aangewakkerd. Veel onderwijs moest op afstand plaatsvinden. Dit leidde tot onder andere meer motivatieproblemen, eenzaamheid en slaapproblemen.

Bij een groeiende economie wordt werken, als alternatief voor een opleiding, aantrekkelijker. Een grote groep jongeren was niet langer gemotiveerd om naar school te gaan en heeft ervoor gekozen om ongediplomeerd uit te stromen naar werk. Vanuit de RMC administratie kunnen we vaststellen dat 50% van de jongeren na uitval aan het werk was.

³ Nieuwe vsv'ers in dit verslag betreffen de voortijdige schoolverlaters van schooljaar 2020-2021: dit zijn jongeren tussen de 12 en 23 jaar die op 1 oktober 2020 waren ingeschreven bij een school en die op 1 oktober 2021 niet meer ingeschreven zijn op een school en geen startkwalificatie hebben behaald.

Ontwikkeling aantal nieuwe vsv'ers per gemeente

In onderstaand schema is de ontwikkeling van het aantal nieuwe vsv'ers per gemeente in aantal en percentage weergegeven:

	Deelnemers 2020-2021	Aantal vsv'ers	% vsv 20-21	% vsv 19-20	% vsv 18-19
Drechterland	1.668	21	1,26%	1,47%	1,55%
Enkhuizen	1.383	35	2,53%	2,14%	2,27%
Hoorn	5.705	117	2,05%	2,58%	2,62%
Koggenland	1.979	31	1,57%	1,65%	1,66%
Medemblik	3.740	54	1,44%	1,10%	1,18%
Opmeer	1.010	19	1,88%	1,23%	1,69%
Stede Broec	1.685	35	2,08%	1,90%	2,18%

Regionaal programma voortijdig schoolverlaten en jongeren in een kwetsbare positie 2021-2024

In elke RMC-regio is vanaf schooljaar 2020-2021 een nieuw regionaal programma van start gaan. In het regionaal programma dienen maatregelen en streefcijfers opgenomen te worden om de volgende doelen te realiseren:

- 1. het landelijke aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters terugbrengen tot 20.000 in 2024;
- 2. het percentage vsv'ers dat één jaar na uitval weer terug op school is, verhogen;
- 3. het percentage vsv'ers dat één jaar na uitval werkt, verhogen.

Als we kijken naar het percentage vsv'ers dat één jaar na uitval weer terug is op school of werkt kunnen we het volgende zeggen over de startpopulatie van schooljaar 2019-2020⁴.

Landelijk:
In schooljaar 2019-2020 waren er 22.766 vsv'ers. Dit was een percentage van 1,72%. Een jaar later is ruim 35% van de vsv'ers aan het werk en 24% is terug op school. In totaal is 40% nog steeds vsv'er.

In Westfriesland is de situatie als volgt:
In schooljaar 2019-2020 waren er 329 vsv'ers. Dit was een percentage van 1,87%. Een jaar later is ruim 39% van de vsv'ers aan het werk en 24% is terug op school. In totaal is 36% nog steeds vsv'er.

In Westfriesland zijn dus meer jongeren er in geslaagd om aan het werk te komen ten opzichte van het landelijke beeld.

Dit zien we voor nu als de nulmeting. Volgend schooljaar vergelijken we schooljaar 2020-2021 met schooljaar 2019-2020 en bekijken we of het percentage terug op school of aan het werk is verhoogd.

⁴ Deze cijfers betreffen de onderwijs- of werksituatie per 1 oktober 2021 van de startpopulatie uit 2019/2020.

4. Leerplicht

De leerplichtwet biedt kinderen het recht op onderwijs. Leerlingen blijven volledig leerplichtig tot het einde van het schooljaar waarin zij 16 jaar worden. Alle jongeren die dan nog geen startkwalificatie hebben, zijn daarna tot hun 18de (of tot het moment dat ze een startkwalificatie hebben behaald) kwalificatieplichtig.

In Westfriesland heeft iedere gemeente een eigen leerplichtambtenaar die zich bezighoudt met verzuim en schooluitval in het primair onderwijs en voortgezet onderwijs. Leerplicht voor het mbo is regionaal georganiseerd. We zoomen eerst in op basis- en voortgezet onderwijs en daarna volgt het mbo.

Verzuim basis- en voortgezet onderwijs schooljaar 2021-2022

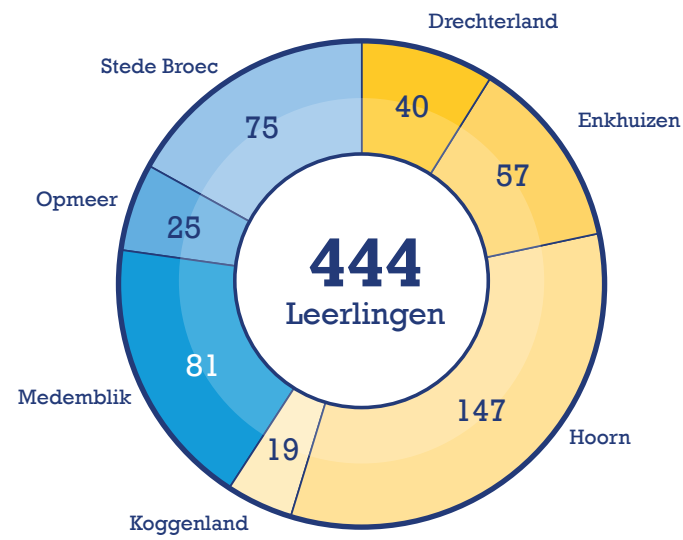
De basisscholen en middelbare scholen konden als vanouds starten met het nieuwe schooljaar, dat wil zeggen, de leerlingen mochten fysiek naar school. De scholen hebben hun deuren gelukkig bijna niet hoeven te sluiten vanwege corona. Wel was er sprake van een langere kerstvakantie van 20 december

2021 tot en met 9 januari 2022. Ook waren klassen regelmatig aangewezen op thuisonderwijs vanwege een besmetting van de leerkracht of teveel besmettingen onder leerlingen. Dit maakte ook dit schooljaar uitdagend.

Terugblik preventieve spreekuren in het voortgezet onderwijs

Na 2 jaar zijn de preventieve spreekuren op het voortgezet onderwijs weer ingezet. De leerplichtambtenaren in de regio houden al jaren preventieve spreekuren op het voortgezet onderwijs in Westfriesland. Dit houdt in dat jongeren die 8 tot 15 uur verzuimen (of veelvuldig te laat komen) zich op school moeten melden bij de leerplichtambtenaar tijdens een spreekuur. Door deze preventieve aanpak worden jongeren vroegtijdig gezien en gesproken door de leerplichtambtenaar en proberen we te voorkomen dat een jongere gemeld moet worden vanwege 16 uur of meer ongeoorloofd verzuim in 4 weken (wettelijke norm voor het melden van schoolverzuim).

Er zijn 444 Westfriese jongeren preventief gemeld bij de leerplichtambtenaar. Zij zijn afkomstig uit de volgende gemeenten:

We zien dat uiteindelijk 20 jongeren na het preventieve spreekuur ook nog wordt gemeld voor wettelijk verzuim. Dit betekent dus dat de waarschuwing voor de meeste jongeren heeft gewerkt en dat zij stoppen met verzuimen.

De verzuimmeldingen

Leerlingen moeten naar school. Als een leerling niet naar school gaat zonder geldige reden, dan is dat een overtreding van de leerplichtwet. Er is dan sprake van schoolverzuim. Er is sprake van wettelijk verzuim (relatief verzuim of spijbelen) als een leerplichtige jongere wel is ingeschreven bij een school, maar zonder geldige reden les- of praktijktijd verzuimt. School is verplicht om ongeoorloofd verzuim van minimaal 16 uur les of praktijktijd gedurende een periode van vier opeenvolgende lesweken te melden aan de leerplichtambtenaar.

Het aantal jongeren dat vanwege relatief verzuim wordt gemeld in schooljaar 2021-2022 ziet er in Westfriesland als volgt uit:

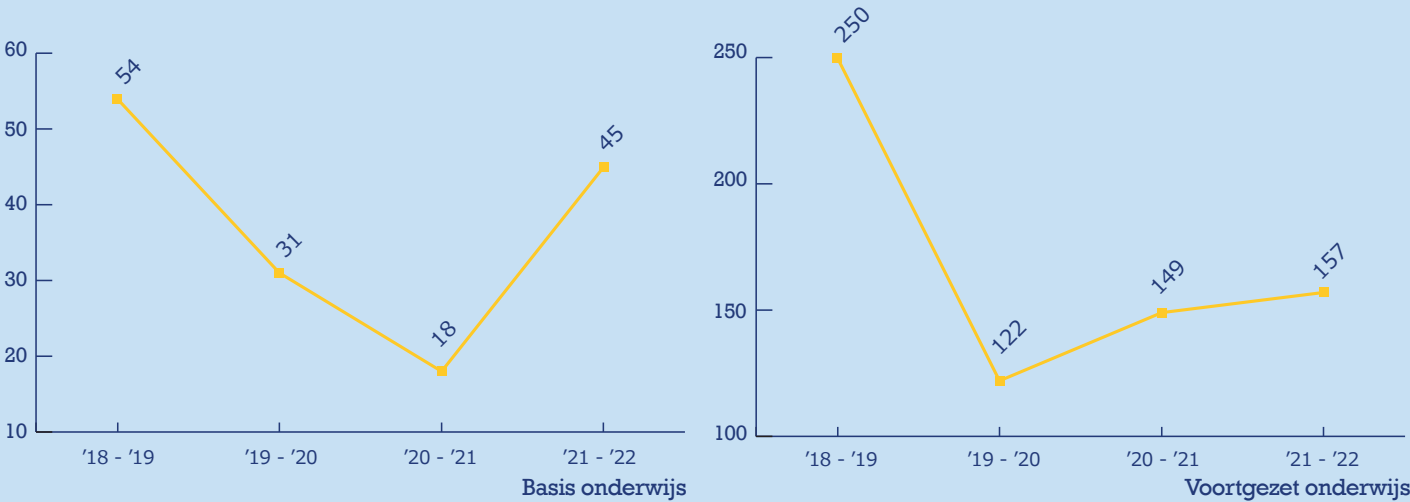
	Aantal jongeren ⁵	Verzuim basis onderwijs	Verzuim voortgezet onderwijs
Drechterland	2.778	3	20
Enkhuizen	2.498	1	29
Hoorn	10.084	11	47
Koggenland	3.251	8	10
Medemblik	6.238	18	26
Opmeer	1.557	4	8
Stede Broec	3.067	0	17
Totaal	29.473	45	157

We zien na corona weer een lichte stijging in de verzuimmeldingen. Maar het is nog niet te vergelijken met het aantal meldingen voor corona. Er was meer fysiek onderwijs mogelijk, maar daarentegen vielen er ook nog vaak schooldagen of zelfs weken uit door coronabesmettingen thuis of in de klas. In de gesprekken met jongeren zien we een toename van somberheidsklachten en gebrek aan motivatie. Ook kampen leerlingen met meer stress, omdat ze het gevoel hebben dat ze leerachterstanden snel moeten inhalen.

Bovendien hebben met name kinderen met een autismespectrumstoornis en jongeren die sociaal angstig zijn, moeite met de terugkeer naar drukke klassen. Zij vonden online-onderwijs prettig, want dat gaf minder prikkels. We vermoeden dat door corona en de vele uitdagingen die spelen in het onderwijs (bijvoorbeeld het lerarentekort) dat het melden van verzuim nog niet altijd als prioriteit gezien wordt. Daarom zullen we komend schooljaar gaan investeren in gesprekken met scholen over het melden van verzuim en het belang hiervan.

Het aantal jongeren dat verzuimt in schooljaar 2021-2022 in vergelijking met voorgaande schooljaren:

⁵ Leerplichtige jongeren van 5 tot 16 jaar en kwalificatie plichtige jongeren van 16 tot 18 jaar. Het gaat om alle leer- en kwalificatie plichtige jongeren die op de peildatum 1 oktober 2021 waren ingeschreven in de Basisregistratie Personen. Dit aantal is van toepassing op schooljaar 2021-2022.

De vrijstellingen

De leerplichtambtenaar is bevoegd om een kind of jongere vrijstelling te verlenen van de leerplicht. In totaal hebben 175 Westfriese jongeren een vrijstelling van de Leerplichtwet gehad in schooljaar 2021-2022. Dit waren er vorig schooljaar 187.

De grootste groep heeft een vrijstelling artikel 5 onder a. Dit houdt in dat 113 jongeren op basis van lichamelijke of psychische gronden niet een school of instelling kunnen bezoeken.

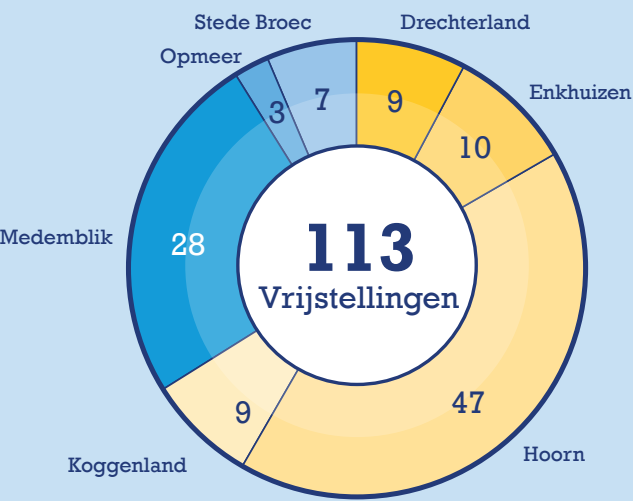
In totaal hebben 18 jongeren een vrijstelling artikel 5 onder b, omdat hun ouders bezwaar hebben tegen de richting van het onderwijs binnen redelijke afstand van de woning. Meestal krijgen deze jongeren thuisonderwijs.

Er volgen 8 jongeren onderwijs in het buitenland en zij hebben een vrijstelling artikel 5 onder c.

Tot slot volgen 36 jongeren in de regio aantoonbaar op een andere manier voldoende onderwijs. Dit zijn de vrijstellingen artikel 15. Vaak volgen deze jongeren een particuliere opleiding of een interne cursus op de werkplek.

We zoomen in op de grootste groep, de vrijstellingen artikel 5 onder a:

Dit aantal is ten opzichte van vorig schooljaar licht gestegen. Vorig schooljaar waren er 106 vrijstellingen artikel 5 onder a. We zien over het algemeen dat ongeveer 75% van deze jongeren een meervoudige handicap heeft, waardoor zij meestal naar orthopedagogisch dagcentrum de Carrousel in Hoorn, de Klink in Opmeer of Leekerweide gaan. In 25% van de gevallen is er geen sprake van een handicap, maar is onderwijs (tijdelijk) niet mogelijk. Veelal zijn de klachten meer van psychische aard.

Het is de bedoeling dat voor minimaal 5 niet-ingeschreven kinderen of jongeren wordt uitgewerkt:

- ✓ Hoe de samenwerking tussen de betrokken partijen eruit ziet om voor niet-ingeschreven kinderen en jongeren leren en ontwikkelen mogelijk te maken.
- ✓ Hoe de plannen voor ontwikkeling eruit zien, zodat de gekozen oplossingen mogelijk ook voor anderen beschikbaar komen.
- ✓ Welke middelen en mogelijkheden nodig zijn voor de niet-ingeschreven kinderen en jongeren om onderwijs mogelijk te maken, en in hoeverre deze aanwezig zijn.

Dit biedt hopelijk nieuwe mogelijkheden voor en inzichten over jongeren die vast zijn gelopen in het onderwijs. Met name voor de groep jongeren die vanwege psychische klachten niet naar school gaan, kan dit een goed alternatief bieden.

Wel in ontwikkeling:

Wel in ontwikkeling is een subsidieregeling voor samenwerkingsverbanden vanuit het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) voor kinderen en jongeren die niet ingeschreven staan op een school of een artikel 5 onder a hebben op grond van de Leerplichtwet. Het doel van de subsidieregeling is om kinderen en jongeren die op dit moment niet ingeschreven staan op een school, te helpen de afstand tot onderwijs te verkleinen en hen te steunen in hun ontwikkeling. Samenwerkingsverband Passend onderwijs West-Friesland heeft deze subsidie in overleg met ons aangevraagd.

Thuiszitters/ langdurig relatief verzuim

In het kader van de aanpak voorkomen voortijdig schoolverlaten en de invoering van passend onderwijs hebben thuiszittende kinderen en jongeren in Westfriesland grote aandacht.

De scholen, leerplicht/RMC, gebiedsteams en het samenwerkingsverband werken samen om het aantal thuiszitters terug te dringen. In Westfriesland is in 2017 het Thuiszitterspact ondertekend. De ambitie is dat geen enkel kind langer dan drie maanden thuiszit zonder passend aanbod van onderwijs en/of zorg. Dit blijkt geen eenvoudige opdracht. De afgelopen schooljaren zien we het aantal thuiszitters dat ongeoorloofd thuis zit dalen. Een paar jaar geleden waren er gemiddeld 40 à 50 thuiszitters per schooljaar. Nu zien we dit teruglopen naar minder dan 30 thuiszitters per schooljaar. Het is daarbij wel goed om te noemen dat de leerplichtambtenaar het ongeoorloofde verzuim moet rapporteren aan de Minister. Dit zijn ook de cijfers die wij vermelden in dit jaarverslag. Er zijn ook jongeren die geoorloofd thuiszitten, vanwege bijvoorbeeld ziekte, wachttijden in de zorg of psychische problematiek. Deze jongeren worden niet in dit verslag geteld, omdat deze jongere vaak wel in beeld zijn bij leerplicht maar niet door school gemeld hoeven worden. Dit beeld zou dus onvolledig zijn. Het samenwerkingsverband rapporteert deze groep wel aan de inspectie van onderwijs.

Het lukt lang niet altijd om binnen 3 maanden tot een oplossing te komen. Vaak is de problematiek complex en een oplossing vinden kost tijd. Vaak stagneert de

situatie ook vanwege wachtlijsten in de zorg of is er discussie tussen partijen over regie en/of financiën. Wat deze laatste discussie betreft zijn daar afgelopen 2 jaar stappen in gezet in de vorm van de Westfriese aanpak voor onderwijszorgarrangementen. De meesten kinderen kunnen zonder of met lichte onderwijshulp naar school gaan, er is ook een deel van de kinderen die hulp van buiten het onderwijs nodig heeft. Voor die kinderen zijn er onderwijszorgarrangementen zodat, als het voor de leerling mogelijk is, ook die groep kinderen onderwijs kunnen volgen, bij voorkeur binnen het schoolse verband, maar als dat niet kan ook elders.

In schooljaar 2021-2022 waren er 27 thuiszitters⁶ in Westfriesland, 5 in het basisonderwijs en 22 in het voortgezet onderwijs:

	Thuiszitters PO	Thuiszitters VO
Drechteland	2	4
Enkhuizen	1	1
Hoorn	2	9
Koggenland	0	5
Medemblik	0	3
Opmeer	0	0
Stede Broec	0	0
Totaal	5	22

In het basisonderwijs zijn 5 thuiszitters gerapporteerd. Van de 5 thuiszitters zijn 2 kinderen verhuisd naar het buitenland. Bij 3 thuiszitters was er aan het einde van het schooljaar nog geen oplossing gevonden.

In het voortgezet onderwijs zijn 22 thuiszitters gerapporteerd. In 8 situaties is een oplossing voor het thuiszitten gevonden, 2 jongeren zijn verhuisd en 4 jongeren zijn 18 jaar geworden. Bij 8 thuiszitters was er aan het einde van het schooljaar nog geen oplossing gevonden.

⁶ Leer- en kwalificatieplichtige kinderen en jongeren die wel op een school staan ingeschreven, maar langer dan vier weken ongeoorloofd verzuimen (relatief verzuim).

Verzuim mbo

Alle Westfriese jongeren van 16 en 17 jaar zonder startkwalificatie die onderwijs genieten op het mbo, vallen onder de regionale leerplicht mbo. Deze taak wordt uitgevoerd door regionale leerplichtambtenaren van de gemeente Hoorn. School is verplicht om ongeoorloofd verzuim van minimaal 16 uur les of praktijktijd gedurende een periode van vier opeenvolgende lesweken te melden aan de leerplichtambtenaar

Jongeren boven de 18 jaar zijn niet langer kwalificatieplichtig. De afspraak is dat ook voor jongeren tussen de 18 en 23 jaar die nog geen startkwalificatie hebben behaald, ongeoorloofd verzuim wordt gemeld. Deze melding wordt opgepakt door RMC.

De verzuimmeldingen van 16- en 17-jarigen in het mbo

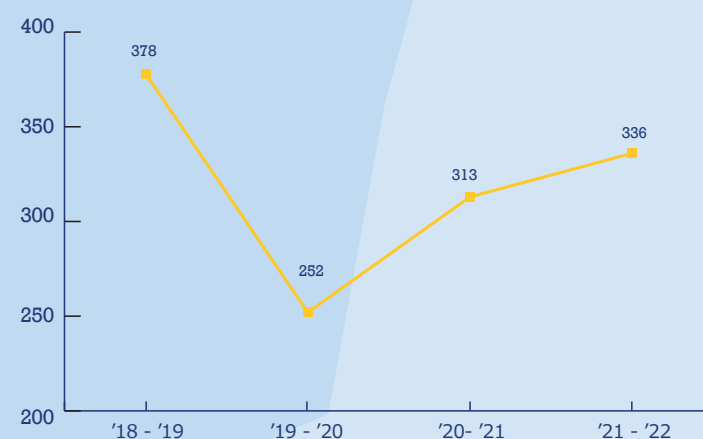
In schooljaar 2021-2022 zijn er 336 jongeren van 16 en 17 jaar gemeld door het mbo vanwege verzuim. In totaal hebben deze jongeren 549 keer verzuimd.

Het aantal mbo-jongeren van 16 en 17 jaar dat vanwege wettelijk verzuim wordt gemeld in schooljaar 2021-2022 ziet er in Westfriesland als volgt uit:

	Aantal jongeren ⁷	Verzuim mbo-studenten 16 en 17 jaar 2021 - 2022
Drechterland	2.778	32
Enkhuizen	2.498	38
Hoorn	10.084	112
Koggenland	3.251	27
Medemblik	6.238	78
Opmeer	1.557	10
Stede Broec	3067	39
Totaal	29.473	336

Het aantal 16- en 17-jarige jongeren dat verzuimt op het mbo in schooljaar 2021-2022 in vergelijking met voorgaande schooljaren:

Ook hier zien we na de coronacrisis weer een lichte stijging in de verzuimmeldingen. In het mbo kampen de studenten met dezelfde klachten als eerder benoemd: somberheidsklachten, gebrek aan motivatie en stress vanwege leerachterstanden. Opnieuw zijn er veel 18- en 19-jarigen gestopt met hun opleiding. Als een jongere niet langer leerplichtig is en de opleiding valt tegen dan is de keuze om te stoppen snel gemaakt. Een grote groep gaat liever werken dan naar school en de huidige arbeidsmarkt maakt dit ook mogelijk. Het is fijn om werk te hebben, maar jongeren zonder startkwalificatie hebben echter vaak tijdelijke en flexibele arbeidscontracten en ook na verloop van tijd is hun loopbaan minder stabiel. Scholen en gemeenten herkennen dit beeld en waarschuwen dat bij een verslechtering van de arbeidsmarkt het risico groot is dat zij hun baan verliezen.

⁷ Leerplichtige jongeren van 5 tot 16 jaar en kwalificatie plichtige jongeren van 16 tot 18 jaar. Het gaat om alle leer- en kwalificatie plichtige jongeren die op de peildatum 1 oktober 2021 waren ingeschreven in de Basisregistratie Personen. Dit aantal is van toepassing op schooljaar 2021-2022.

Verkeerde studiekeuze

Jongeren die van het voortgezet onderwijs naar het mbo gaan, weten vaak nog niet goed wat zij willen. Een verkeerde opleidingskeuze ligt op de loer. Tussentijds overstappen naar een andere mbo-opleiding is vaak niet mogelijk, waardoor jongeren soms nog maanden moeten overbruggen voordat de nieuwe opleiding weer van start gaat.

De leerplichtwet biedt geen mogelijkheid voor 16- en 17-jarige jongeren die een verkeerde studiekeuze hebben gemaakt en de rest van het schooljaar willen werken. Een vrijstelling is hier niet aan de orde, omdat er geen sprake is van alternatief onderwijs of van gewichtige omstandigheden. Brancheorganisatie Ingrado ontwikkelt een handreiking die een aanzet biedt tot het maken van uniforme landelijke afspraken of zelfs tot het aanpassen van wet- en regelgeving zodat

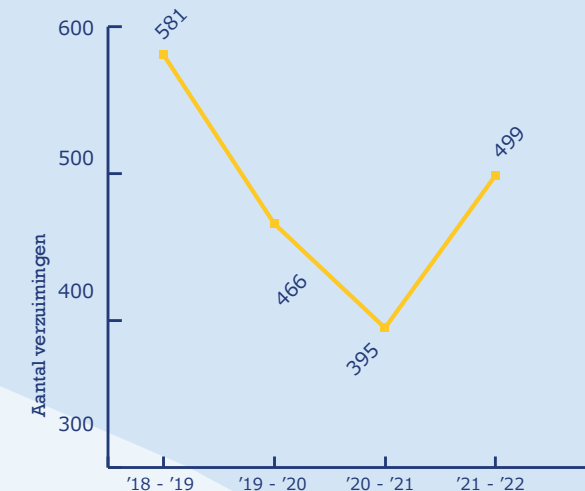
schooluitval voorkomen wordt en alle jongeren een doorgaande ontwikkelingslijn kunnen volgen. De handreiking gaat in op de mogelijkheden voor deze jongeren, de taken en verplichtingen die het onderwijs heeft, de mogelijkheden om aangepaste programma's aan te bieden en de rol van leerplicht/RMC. De handreiking biedt ons de mogelijkheid om met het mbo in gesprek te gaan hierover.

Resultaten Verzuim 18+

De afhandeling van verzuimmeldingen van jongeren van 18 tot 23 jaar is een taak van RMC. Op basis van de gegeven informatie in de verzuimmelding kan gekozen worden voor een gesprek met de student, een huisbezoek, telefonisch contact of een waarschuwingsbrief aan de jongere. De meerwaarde van RMC is los van de gesprekken die zij voeren met jongere en/of ouders, vooral de verbinding die zij kunnen leggen met de domeinen (jeugd)zorg, arbeidsmarkt en sociale zaken. Verzuimgesprekken vinden plaats op school, gemeentehuis of het Jongerenloket. In het Jongerenloket kan goed de verbinding worden gelegd met de arbeidsmarkt.

In schooljaar 2021-2022 zijn er 499 jongeren van 18 tot 23 jaar oud gemeld vanwege verzuim. In totaal hebben deze jongeren 895 keer verzuimd.

Het aantal 18-23 jarigen dat verzuimt in schooljaar 2021-2022 in vergelijking met voorgaande schooljaren:

4. RMC

Jongeren tussen de 18 en 23 jaar (de RMC-doelgroep) zijn niet meer leerplichtig of kwalificatieplichtig. Als zij uitvallen op school en nog geen startkwalificatie hebben, proberen scholen en gemeenten in gezamenlijkheid deze jongeren te stimuleren weer een opleiding te gaan volgen die tot een startkwalificatie leidt.

In Westfriesland is de Gemeente Hoorn aangewezen als contactgemeente.

De opdracht van RMC is drieledig:

1. in beeld te hebben welke jongeren in de regio zonder startkwalificatie het onderwijs hebben verlaten;
2. zoveel mogelijk van deze jongeren terug te leiden naar het onderwijs en als dat niet mogelijk blijkt naar een combinatie van leren en werken of naar werk;
3. de samenwerking in de regio te versterken door samen te werken met alle instellingen die zich bezighouden met het terrein van het voortijdig schoolverlaten.

Resultaten trajectbegeleiding

De trajectbegeleiders van RMC Westfriesland zijn gespecialiseerd in het begeleiden van jongeren van 18 tot 23 jaar naar onderwijs, eventueel in combinatie met werk, om alsnog een startkwalificatie te behalen. Het betreffen jongeren die zijn uitgevallen van school of dreigen uit te vallen. Als onderwijs niet meer haalbaar is, helpen zij bij het zoeken naar werk of een ander traject. Dit laatste gebeurt meestal in samenwerking met ketenpartners.

Instroom

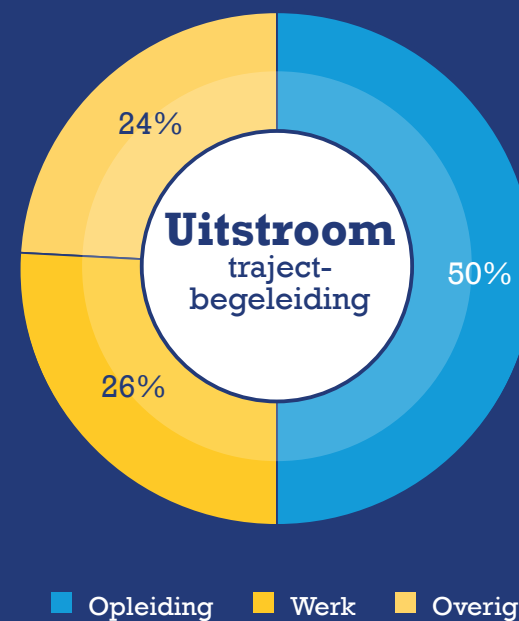
In schooljaar 2021-2022 zijn 126 nieuwe trajecten gestart bij RMC met jongeren die op zoek waren naar een opleiding. Dit zijn iets minder trajecten dan andere jaren. Enerzijds valt dit te verklaren door de goede arbeidsmarkt: een groep jongeren gaat liever werken dan naar school. Er is genoeg werk en er worden in bepaalde branches goede salarissen geboden. Bij een slechte arbeidsmarkt is dit uiteraard andersom. Ook merken we dat jongeren na twee jaar corona minder gemotiveerd zijn om weer terug naar school te gaan.

Uitstroom

In schooljaar 2021-2022 zijn 117 jongeren met behulp van trajectbegeleiding geplaatst op een bestemming. Er zijn 58 jongeren uitgestroomd naar een opleiding en 31 jongeren zijn uitgestroomd naar werk. De jongeren die (nog) niet uitstromen naar werk of een opleiding (in totaal 28 jongeren) zijn veelal aangemeld bij hulpverlening, aangemeld voor een ander traject, hebben een uitkering gekregen of zijn verhuisd naar een andere regio.

In totaal hebben 16 jongeren geen traject gehad, omdat zij er vanaf zagen.

Uitstroom trajectbegeleiding

Uitbreiding doelgroep RMC

Tweederde van de jongeren die gestopt zijn met hun opleiding geeft aan op een later tijdstip weer een opleiding te willen volgen⁹. Het is belangrijk dat jongeren hier hulp bij kunnen krijgen. Voor jongeren tot 23 jaar zonder startkwalificatie heeft de RMC van de gemeente een belangrijke taak. De RMC-trajectbegeleiders zoeken contact met jongeren door bijvoorbeeld op bezoek te gaan, te bellen of te appen. Zij ondersteunen hen bij de oriëntatie op een nieuwe opleiding en bij het oplossen van belemmeringen die een succesvolle terugkeer naar school in de weg staan. Als

terugkeer naar het onderwijs niet haalbaar blijkt, bekijkt de RMC-trajectbegeleider samen met de jongere de mogelijkheden voor werk of een andere dagelijkse activiteit, zoals een zorgtraject of vrijwilligerswerk. Binnen 5 jaar keert nu zo'n 40% van de jongeren zonder startkwalificatie terug naar school⁹. Om jongeren de begeleiding te bieden die zij nodig hebben, wordt de RMC-functie naar verwachting uitgebreid naar de leeftijd van 27 jaar. Dit is onderdeel van een wetsvoorstel dat naar verwachting medio 2025 in werking zal treden.

⁹ Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (2022), Uitval zonder diploma: Aanleiding, Kansen en Toekomstintenties 2021 SEO (2022) monitor Aanpak Jeugdwerkloosheid, <https://www.seo.nl/publicaties/monitor-aanpakjeugdwerkloosheid/>

5. Jongerenloket

Het Jongerenloket is voor jongeren uit Westfriesland van 16 tot 27 jaar. 'De ketenpartners (WerkSaam, RMC, UWV en Stichting Trigoon¹⁰) zetten zich samen in om jongeren te begeleiden bij het vinden van een opleiding, werk of het aanvragen van een uitkering.

Jongeren kunnen van maandag t/m vrijdag iedere middag langskomen bij het inloopspreekuur in Hoorn. In Bovenkarspel is er op woensdagmiddag een inloopspreekuur. Bellen, mailen of whatsappen kan altijd.

Resultaten schooljaar 2021-2022

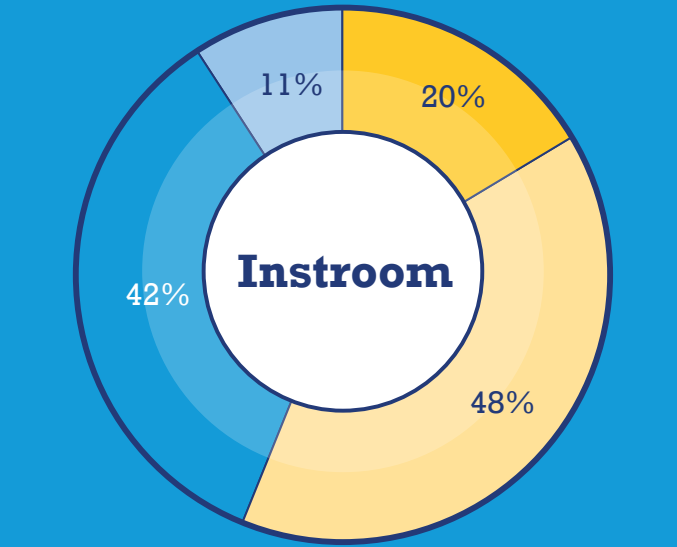
Instroom

In schooljaar 2021-2022 zien we het aantal bezoekers in het Jongerenloket weer licht stijgen. In totaal zijn er 199 bezoeken geweest tijdens het inloopspreekuur. Dit betrof 174 jongeren (sommige jongeren komen vaker dan 1 keer). Een schooljaar eerder betrof dit 145 bezoeken.

Dit is nog niet vergelijkbaar met het aantal jongeren dat voor de coronacrisis naar het loket kwam: in totaal 505 bezoeken (440 jongeren) in schooljaar 2018-2019.

We denken dat het verminderde aantal bezoekers valt te verklaren door:

- ✓ De zeer goede arbeidsmarkt. Er is veel werk, jongeren profiteren hier volop van.
- ✓ Doordat wij tijdens corona geen inloopspreekuren konden houden, zijn wij minder toegankelijk geweest voor jongeren en wisten ze ons minder goed te vinden. Dit is ten koste gegaan van onze naamsbekendheid.
- ✓ We zijn verhuisd naar een nieuwe locatie die nog onvoldoende bekend is.

Ongeveer de helft van de jongeren komt naar het inloopspreekuur met een hulpvraag over werk en 1 op de 5 jongeren heeft een hulpvraag over het volgen van een opleiding. Jongeren die willen starten met een nieuwe opleiding worden na de inloop verder geholpen door het RMC. Jongeren die direct bemiddelbaar zijn naar werk, worden in het Jongerenloket geholpen door de matchmaker. Jongeren die niet gelijk aan het werk kunnen of jongeren die een uitkering aanvragen worden verder opgepakt door de jongerencoach van WerkSaam.

¹⁰ Stichting Trigoon, is het overkoepelend bestuursorgaan van de scholen voor speciaal onderwijs en praktijkonderwijs in Westfriesland

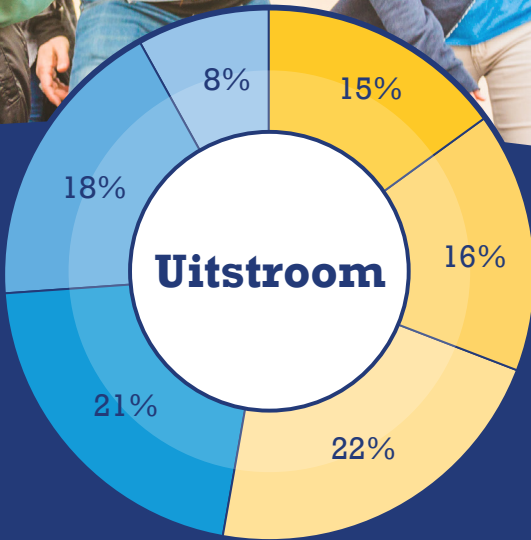
Uitstroom

Van 135 jongeren is de uitstroom gerapporteerd¹¹. We zien dat 15% van de jongeren gelijk aan het werk kan. Dit kan zijn na advies of hulp bij het maken van een cv of door de directe bemiddeling van de matchmaker.

De matchmakers hebben tijdens de inloop 47 jongeren gesproken en geadviseerd en in totaal 14 jongeren bemiddeld naar werk.

Voor 16% van de jongeren is extra begeleiding nodig om aan het werk te kunnen gaan. Zij krijgen deze begeleiding van een jongerencoach van WerkSaam of via een traject van ZoWh@t (hierover straks meer).

Van de jongeren stroomt 22% door naar het RMC vanwege een onderwijsbehoefte en wordt voor 21% van de jongeren een uitkering aangevraagd.

- Werk
- In traject naar werkt
- Naar RMC
- Advies
- Uit beeld

Bij 18% van de jongeren heeft het Jongerenloket alleen een adviserende taak. Na het gegeven advies kan de jongere weer zelf verder of wordt verwezen naar een andere organisatie.

Aanvraag uitkering

Bij de uitstroomcijfers van het Jongerenloket valt te lezen dat 21% van de jongeren een uitkering heeft aangevraagd. Zodra een jongere een bijstandsuitkering aanvraagt, gaat de jongerencoach van WerkSaam met de jongere aan de slag.

In onderstaande tabel valt te lezen hoeveel

Westfriese jongeren tot 27 jaar in schooljaar 2021-2022 zijn ingestroomd in een bijstandsuitkering. Tevens valt ook te lezen hoeveel jongeren er in hetzelfde schooljaar zijn uitgestroomd. Dit kan zijn vanwege het vinden van werk, terug naar school, een verhuizing, fraude of andere redenen. Positief nieuws is dat er meer jongeren zijn uitgestroomd dan ingestroomd!

	aug '21	sep '21	okt '21	nov '21	dec '21	jan '22	feb '22	mrt '22	apr '21	mei '21	jun '21	jul '21	Totaal
Introom	26	26	27	20	33	29	29	27	32	27	20	17	310
Uitstroom	50	42	31	31	28	26	24	22	29	34	22	23	362

¹¹ Peildatum 31 juli 2022

ZoWh@t trajecten

Om de meest kwetsbare jongeren te begeleiden richting de arbeidsmarkt zet het Jongerenloket onder andere arbeidstoeleidingstrajecten in, ook wel ZoWh@t-trajecten. Deze trajecten worden uitgevoerd door medewerkers van Stichting Trigoon en de Spinaker (praktijkonderwijs en speciaal onderwijs). Zij hebben de meeste kennis en ervaring van deze moeilijk bemiddelbare doelgroep. Een ZoWh@t-traject kan ook gericht zijn op jobcoaching, om zo de jongere meer vaardigheden te leren om het werk te kunnen uitvoeren.

In totaal zijn in schooljaar 2021-2022 92 jongeren aangemeld bij ZoWh@t. In veel gevallen gaat het om een aanmelding vanuit het Jongerenloket, maar het kan ook gaan om een aanmelding van een jongere die al in een uitkeringssituatie zit.

De uitstroom van ZoWh@t ziet er als volgt uit:

- ✓ 28 jongeren zijn uitgestroomd naar werk
- ✓ 16 jongeren zijn gestart met een opleiding
- ✓ 2 jongeren hebben bij hun werkbedrijf een mbo praktijkverklaring behaald.

Bij 12 jongeren is het traject uiteindelijk niet opgestart. De overige trajecten zijn nog niet afgerond, bij het schrijven van dit verslag.

Jongerenloket Oostelijk Westfriesland

Om ook goed bereikbaar te zijn voor de kwetsbare jongeren in Oostelijk Westfriesland zijn we in maart 2020 gestart met een pilot waarin we één middag per week inloopspreekuur houden bij Ons Stede Broec in Bovenkarspel. Voor corona was dit spreekuur net opgestart en weer gelijk stopgezet.

In november 2021 is het spreekuur hervat. Inmiddels hebben 21 jongeren het spreekuur in Bovenkarspel bezocht. Nog iets te vroeg om hier conclusies aan te verbinden, dus voorlopig zullen we de pilot voortzetten.

Het Jongerenloket in een nieuw jasje gestoken

Bij het Jongerenloket hebben we de afgelopen maanden niet stil gezeten. In februari zijn we verhuisd naar een nieuwe locatie in Hoorn: Noorderveemarkt 1A. Tegenover het station van Hoorn, dus beter bereikbaar voor alle jongeren in Westfriesland.

Na de verhuizing hebben we reclamebureau Devani gevraagd om aan de slag te gaan met een nieuwe huisstijl en een campagne op te zetten om meer bezoeken te genereren na de verhuizing en de coronacrisis.

En dit heeft al veel opgeleverd!

Vanaf 2023 gaan we verder onder een nieuwe naam: Jongeren Startpunt.

Waar staan wij voor?

Bij het Jongeren Startpunt hebben we alle kennis op één plek. We bouwen aan een vertrouwensband en nemen de jongeren aan de hand. We helpen ontdekken waar ze goed in zijn én wat ze echt leuk vinden. Samen kijken we vervolgens hoe we de volgende stap kunnen bereiken en wat daarvoor nodig is. Zo helpen onze coaches en matchmakers bij het vinden van werk of bij de weg terug naar school. Want een diploma zorgt uiteindelijk voor meer kansen.

Alle jongeren kunnen een bijdrage leveren aan de samenleving, waarbij we er uithalen wat er maximaal in zit. Daar werken wij iedere dag weer aan: samen voor een betere toekomst.

Bij een nieuwe naam hoort ook een nieuw beeldmerk en uitstraling. Hier alvast een voorproefje:

In 2022 ronden we de nieuwe huisstijl af en in het eerste kwartaal van 2023 gaan we van start met de campagne.

6. Back on track

De 5de editie van Back on track kunnen we met recht succesvol noemen. Back on track is een programma van twaalf weken. Een groep jongeren (16-23 jaar) die thuis op de bank zit, wordt gestimuleerd richting een opleiding, werk of een andere vorm van dagbesteding.

Dit jaar zijn we gestart met 16 deelnemers. De groep was open, gemotiveerd en nieuwsgierig en er ontstonden al snel vriendschappen waarbij vertrouwen één van de basiselementen was. De groep werd gestimuleerd om als geheel samen op te trekken door de workshops van Tjillskillz en de sportclinics van All Fit bootcamp. Door de individuele coachingssessies kon er op persoonlijk niveau worden gekeken naar wensen en mogelijkheden.

Het ritme van de weken, de opbouw van de workshops en de samenwerking van het Back on track team hebben ervoor gezorgd dat er voor de deelnemers een solide basis was. Zij hadden de volledige focus op zichzelf en het groepsproces. Naast de positieve feedback, die we tijdens evaluatiegesprekken ontvingen van de jongeren, was tijdens de eindvoorstelling het enthousiasme en de groei te zien.

Van de 16 deelnemers zijn uiteindelijk 11 jongeren aangemeld voor een opleiding en 1 jongere heeft de stap gemaakt richting werk. Naast het behalen van de projectdoelen hebben de deelnemers stuk voor stuk enorme stappen gemaakt in de richting van hun persoonlijke doelen. Hierbij kan worden gedacht aan ritme en regelmaat opbouwen en vasthouden, sociale contacten aangaan, grenzen aanvoelen en aangeven en een gezondere levensstijl aannemen. De overige 4 jongeren waren nog niet klaar voor de volgende stap. Zij worden verder begeleid door coaches van het Jongerenloket.

Back on track is een prachtig project voor de regio. Jongeren die een steuntje in de rug of houvast nodig hebben kunnen groeien en ontwikkelen in een veilige omgeving waarin zij gestimuleerd worden om het beste van zichzelf te ontdekken en te benutten.

Effectmeting Back on track (2021)

Als we terugblikken op de resultaten van Back on track, hebben wij kunnen vaststellen dat dat van de groep van 2018 en de groep van 2019 een jaar later nog 75% van de jongeren naar school gaat of aan het werk is. Vanwege corona is besloten om geen effectmeting uit te voeren voor de groep van 2020 en 2021. In het volgende jaarverslag zullen wij wel de effecten rapporteren van de groep uit 2022.

Bent u nog verder geïnteresseerd in Back on track?

Op Youtube staat een mooie film van de groep uit 2019 die zij gemaakt hebben in samenwerking met Westfriesland.tv: https://youtu.be/7Ad_g8Hufn4

WESTFRIESLAND